

Quick scan ecologie

Hoofdweg 168 – 176 te Ederveen

24 mei 2020

Samenvatting

Voor de planlocatie aan de Hoofdweg 168 – 176 te Ederveen worden ruimtelijke plannen voorbereid. De bedoeling is het bestaande pand te slopen om ruimte te maken voor nieuwbouw. Onderdeel van de voorbereiding is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en analyse van de mogelijke effecten op die soorten als gevolg van de werkzaamheden. Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden.

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 28 april 2020 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen op de planlocatie op voorhand niet uit te sluiten is. De aanwezigheid van gierzwaluwen en huismussen is op voorhand uit te sluiten. Er is geen afdoend onderzoek naar huismussen en gierzwaluwen nodig.

De kans dat er een significante wijziging in de emissie is, is aanwezig. Een berekening van de stikstofdepositie is noodzakelijk gezien de aard van de werkzaamheden.

Inhoud

- 2 - Inleiding
- 3 - Beschrijving gebied
- 4 - Waarnemingen
- 7 - Analyse
- 9 - Advies & Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	bouwkundig ontwerp bureau henk schuurman bv
Projectnummer	20.198
Datum	24 mei 2020
Auteur	M.J. Josemans
Gecontroleerd	P.J.H. van der Linden
Status	concept

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

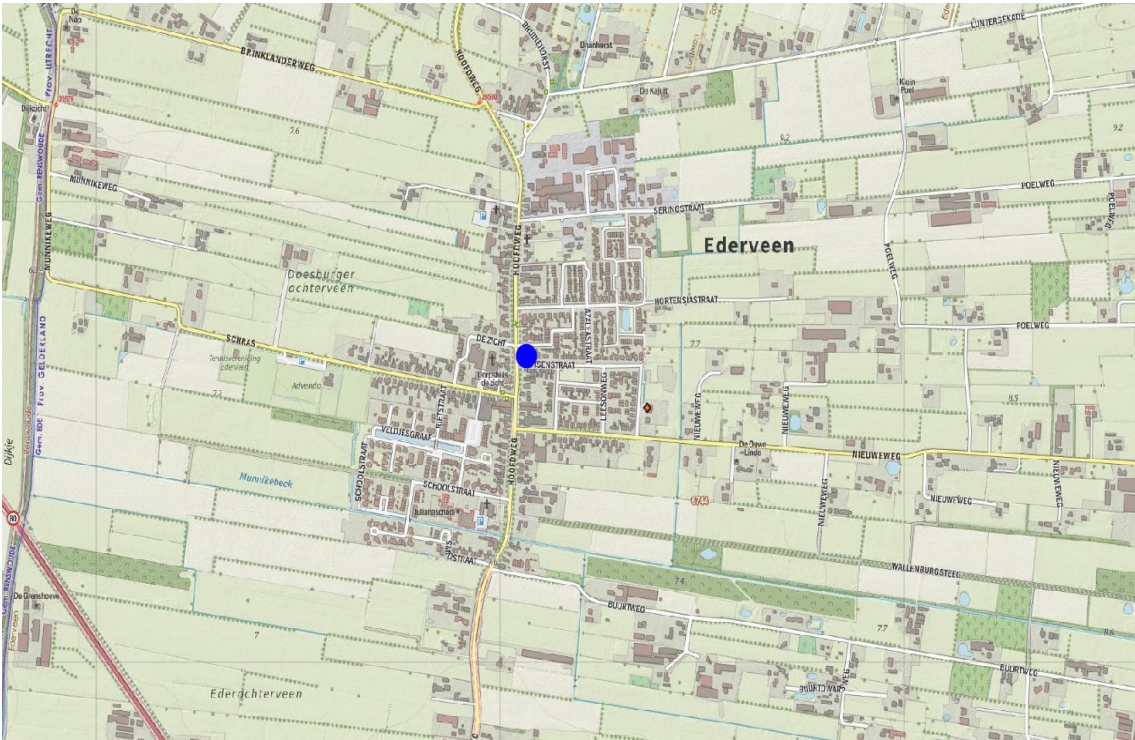
Inleiding

Voor de planlocatie aan Hoofdweg 168 – 176 te Ederveen worden ruimtelijke plannen voorbereid. Het voornemen is om het bestaande pand te slopen om ruimte te maken voor de bouw van appartementen.

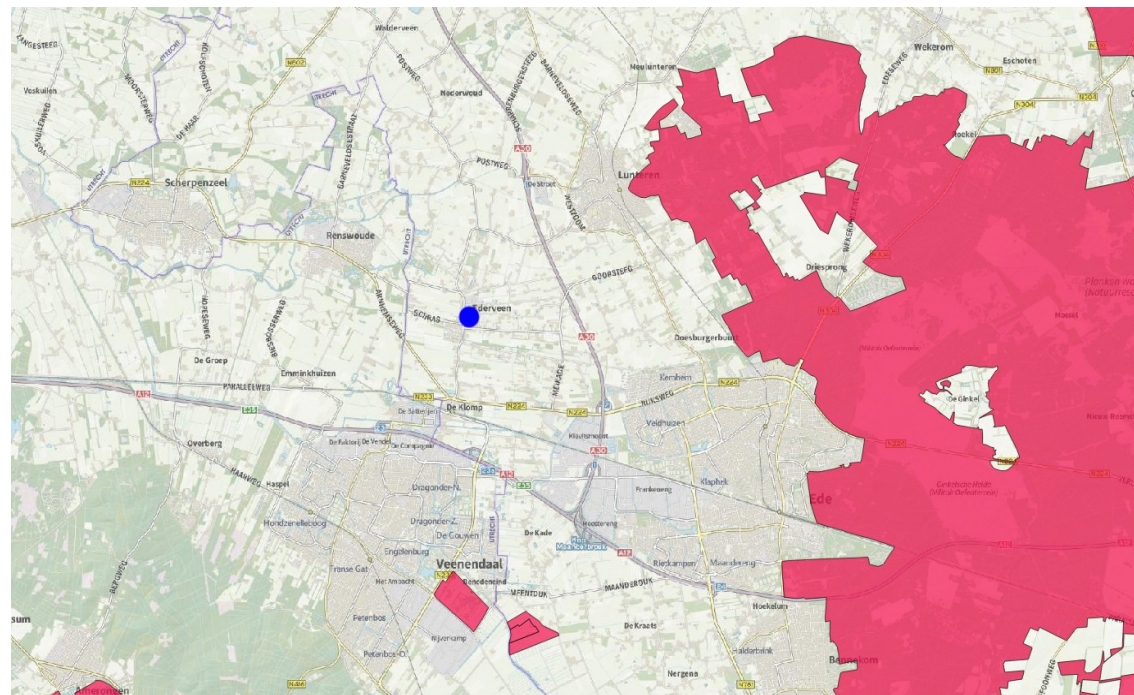
Voor de ruimtelijke plannen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Hiervoor is door bureau Els & Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 28 april 2020 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

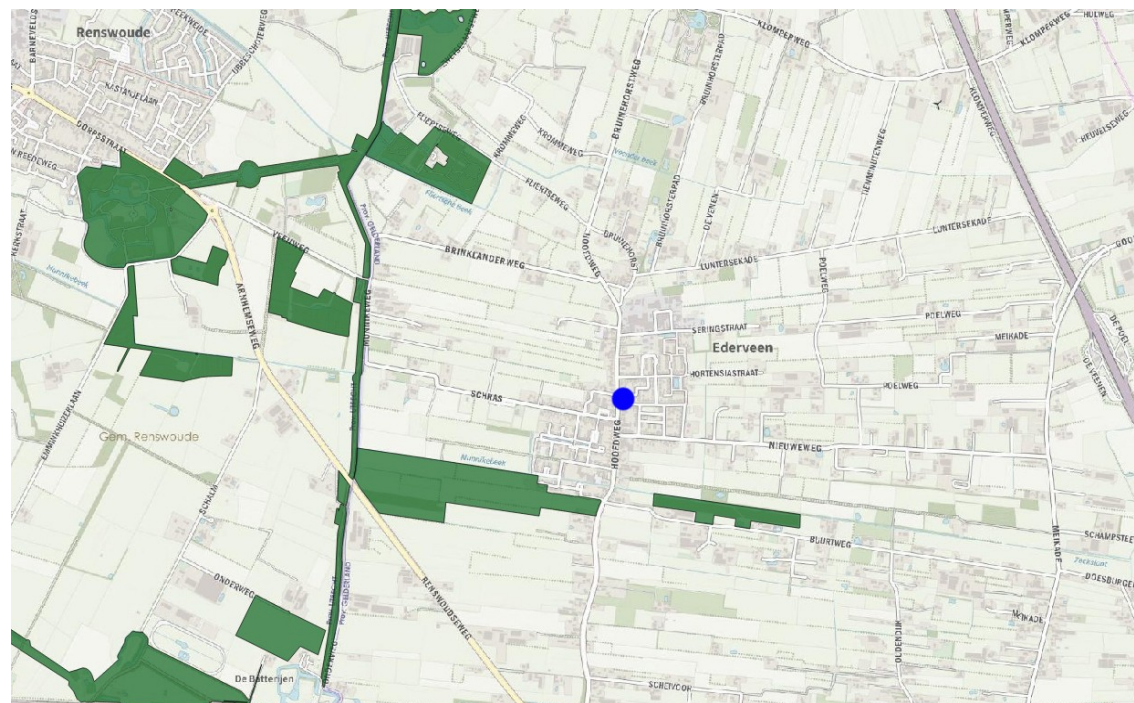
Ligging van de planlocatie

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de planlocatie ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

Ligging van de planlocatie ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk en Natuurnetwerk Nederland.

De planlocatie ligt aan Hoofdweg 168 – 176 te Ederveen, binnen de bebouwde kom van Ederveen en in de gemeente Ede. Het betreft een pand dat bestaat uit opgemetseld steen en een plat dak. Het pand wordt gesloopt om ruimte te maken voor nieuwe ontwikkelingen.

Vanaf de planlocatie gemeten, ligt Natura 2000-gebied Veluwe op ruim 5 Km ten oosten van de planlocatie. Daarnaast liggen de gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk, onderdeel van Natuurnetwerk Nederland (NNN), op ongeveer 450 m ten zuiden en ongeveer 1.2 Km ten (noord)westen van de planlocatie.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000-gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt, is een berekening noodzakelijk van de effecten.

Gelders Natuurnetwerk

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Gelders Natuurnetwerk is een onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland en wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locatie worden beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 28 april 2020 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocatie. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocatie sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocatie en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 28 april 2020 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek betrof droog weer met afwisselend zon en bewolking, en temperatuur van 13 °C en windkracht 3 Bft. Er was sprake van motregen en 100% bewolking.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. In Ederveen is een aantal jaren geleden een waarneming gemeld van een Gierzwaluw (*Apus apus*) ter hoogte van de Forsythiastraat, ten westen van de planlocatie. Ook enkele huismussen (*Passer domesticus*) zijn op deze locatie gemeld. Ten noorden van de planlocatie is tevens eenmaal een Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) waargenomen (waarneming.nl).

Vegetatie en planten

De tuin aan de voorzijde van het pand bestaat voornamelijk uit gras en enkele struiken, en wordt omsloten door een heg. In de directe omgeving van de planlocatie zijn meerdere bomen en struiken aangeplant, met ten westen van de planlocatie een klein plantsoen. Langs de straat meerdere bomen en struiken aanwezig. Tijdens het oriënterend onderzoek zijn binnen de planlocatie geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten.

Zoogdieren

Juridisch zwaarder beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren waarmee rekening moet worden gehouden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de geplande ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocatie is daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend - alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*), kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

De planlocatie betreft een pand met plat dak. Het pand bestaat uit opgemetseld steen zonder stootvoegen. De gevel bevat geen breuken. Wel zijn enkele kieren en openingen te zien bij de dakrand. Deze bieden mogelijkheden voor vleermuizen om via deze weg het pand binnen te dringen en te vestigen. Dit maakt dat de woningen geschikte openingen bevatten waar vleermuizen zich in zouden kunnen ophouden.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

Het perceel valt binnen de bebouwde kom van Ederveen. De kans op een jachtgebied is aanwezig gezien de directe, groene omgeving van de planlocatie. Ook van potentiële vliegroutes zijn mogelijk aanwezig.

Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet noodzakelijk gezien de locatie van het pand.

Laag beschermde zoogdieren

Rondom de planlocatie is kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), spitsmuizen en muizen. De kans op aanwezigheid van de kleine marters is klein vanwege het ontbreken van geschikt habitat.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. Het pand bevat geen geschikte mogelijkheden voor huismussen en gierzwaluwen om zich op te houden en te vestigen. Er zijn geen geschikte openingen voor huismussen en gierzwaluwen om in te vliegen en op en rond de planlocatie zijn geen sporen waargenomen.

Algemene broedvogels

Gezien de omgeving en de tuin is er kans op aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels. Op de planlocatie is er mogelijkheid voor algemeen voorkomende broedvogels om te nestelen in de begroeiing en struiken op de planlocatie. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden op de planlocatie.

Herpetofauna en vissen

Binnen de planlocatie is geen oppervlakte water aanwezig. De aanwezigheid van beschermde watergebonden dieren als vissen, amfibieën en reptielen kan worden uitgesloten.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen de planlocatie. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocatie voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocatie.

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocatie binnen het Natuurnetwerk Nederland, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000-gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 28 april 2020 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen niet met absolute zekerheid kan worden uitgesloten. Voor de sloop van het pand is afdoend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk. De resultaten van het onderzoek maakt dat het voorkomen van deze soorten aannemelijk is. De aanwezigheid van gierzwaluwen en huismussen is op voorhand uit te sluiten. De planlocatie bevat geen geschikte mogelijkheden voor gierzwaluwen en huismussen om zich op te houden in het pand.

Zorgbeginsel

Binnen het gebied is een geringe kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog – in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werkterrein intact te worden gelaten.

Eventueel noodzakelijk kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecooloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ruim 5 Km van de planlocatie. De werkzaamheden betreffen sloop en bouw. De kans dat er een significante wijziging in de emissie is, is aanwezig. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is noodzakelijk. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de ruimtelijke ontwikkelingen, kunnen eveneens niet worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op enige afstand van de planlocatie. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voorplan, wordt geen effect verwacht.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor de planlocatie aan de Hoofdweg 168 – 176 te Ederveen worden ruimtelijke plannen voorbereid voor sloop-nieuwbouw.

Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 28 april 2020 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 28 april 2020 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen op de planlocatie op voorhand niet uit te sluiten is. Om zekerheid te verkrijgen over het voorkomen van vleermuizen is afdoend onderzoek noodzakelijk. De resultaten van het onderzoek maakt dat het voorkomen van deze soorten aannemelijk is. De aanwezigheid van gierzwaluwen en huismussen is op voorhand uit te sluiten. De planlocatie bevat geen geschikte mogelijkheden voor gierzwaluwen en huismussen om zich op te houden en te vestigen. Er is geen afdoend onderzoek naar huismussen en gierzwaluwen nodig.

Op de planlocatie is er mogelijkheid voor algemeen voorkomende broedvogels om te nestelen in de heg en struiken op de planlocatie. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden op de planlocatie.

Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is mogelijk nodig.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

De kans dat er een significante wijziging in de emissie is, is aanwezig. Een berekening van de stikstofdepositie is noodzakelijk gezien de aard van de werkzaamheden. Andere effecten op de Natura 2000-gebieden en/of het Natuurnetwerk Nederland zijn uit te sluiten. De Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland liggen op relatief korte afstand.

- Anonymus (2017). Kennisdocument huismus, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12
- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- gelderland.nl
- waarneming.nl